

Eiropas aizsardzības stiprināšana bez nodokļu sloga: SAFE un PVN atbrīvojums 3/23/25



Projektu vadītājs nodokļu konsultāciju
nodaļā, PwC Latvija
Matīss Auziņš

SAFE (Security Action for Europe) ir Eiropas Savienības finanšu instruments, kas izveidots, lai sniegtu finansiālu atbalstu dalībvalstīm, ļaujot tām veikt steidzamas un būtiskas publiskas investīcijas Eiropas aizsardzības rūpniecības atbalstam. Šis instruments ir daļa no ES atbildes uz būtiski pasliktinājušos drošības situāciju Eiropā, un tas paredz stiprināt Eiropas Aizsardzības tehnoloģisko un rūpniecisko bāzi (EDTIB), veicinot kopīgus iepirkumus, palielinot ražošanas kapacitāti un samazinot atkarību no ārējiem piegādātājiem. SAFE ietvaros paredzēts piešķirt līdz 150 miljardiem eiro kā izdevīgus, ilgtermiņa aizdevumus, balstoties uz dalībvalstu nacionālajiem aizsardzības investīciju plāniem. SAFE stājas spēkā 2025. gada 29. maijā.

SAFE paredz atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa (PVN) SAFE ietvarā noslēgtiem līgumiem. Par to šajā rakstā.

Atbilde uz steidzamām aizsardzības vajadzībām

Ņemot vērā nopietnās grūtības ar aizsardzībai nepieciešamo preču pieejamību visā ES, SAFE instruments paredz stiprināt Eiropas aizsardzības nozari, veicinot koordinētus iepirkumus. Lai atbalstītu šos centienus un nodrošinātu efektīvu piešķirto līdzekļu izmantošanu, dalībvalstis vienojušās par PVN atbrīvojuma piemērošanu.

PVN atbrīvojums nav tikai fiskāls pasākums — tas ir stratēģisks instruments. Atceļot PVN piemērošanu attiecīgajiem aizsardzības darījumiem, dalībvalstis var efektīvāk izmantot savus aizsardzības budžetus, jo vairs nav nepieciešams finansējums iegādāto preču PVN daļai.

Atbrīvojuma piemērošanas joma un juridiskais pamats

PVN atbrīvojums attieksies tieši uz aizsardzības precēm, kas iegādātas kopīgo iepirkumu ietvaros, kuros izmanto SAFE instrumentu. Šis pasākums tiek ieviests kā pagaidu atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK 2. panta 1. punkta.

Saskaņā ar SAFE regulas 20. pantu:

“Šajā regulā aizsardzības ražojumu vai citu aizsardzības vajadzībām izmantojamu ražojumu piegādes, ieskaitot importu un piegādes Savienības iekšienē, ko piegādā saskaņā ar līgumiem, kuri izriet no kopīga iepirkuma saskaņā ar SAFE instrumentu, uz laiku atbrīvo no pievienotās vērtības nodokļa, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 2. panta 1. punkta.”

Sagaidāms, ka tiks veiktas izmaiņas PVN normatīvajos aktos, lai ieviestu šo atkāpi ES PVN regulējošajos normatīvajos aktos.

SAFE: Council adopts €150 billion boost for joint procurement on European security and defence -

Consilium

EUR-Lex - 52025PC0122 - EN - EUR-Lex